

Noget på
hjerterte
prædikener over anden tekstrække

Indhold

Jørgen Sejergaard:

1. søndag i advent	Amnesti	9
2. søndag i advent	Hold dig vågen!	13
3. søndag i advent	En ny dag er begyndt	17
4. søndag i advent	Et uventet CV	21

Niels Nymann Eriksen:

Juleaften	Den største gave	25
Juledag	Det sande lys	29
2. juledag	Ikke fred men sværd	33
Julesøndag	Mellem julebud og verdens mørke	36
Helligtrekongerssøndag	Hold ud, du stjernepilgrim	40
1. søndag efter helligtrekonger	De oversetes Gud	44
3. søndag efter helligtrekonger	Større tro	47
Sidste søndag efter helligtrekonger	Hvedekornets lov	51
Søndag septuagesima	Troen kan kun ejes ved at blive givet videre	55
Søndag seksagesima	Vejen ud af forpustet kristendom	60

Frederik Berggren Smidt:

Fastelavnssøndag	Et helt nyt syn!	64
1. søndag i fasten	At elske er at tjene	67
2. søndag i fasten	Jeg slipper dig aldrig	71
3. søndag i fasten	Guldkalven er løs	75
Midfaste	Du bliver, hvad du spiser	79
Mariæ bebudelse	Din vilje ske	83
Palmesøndag	Ramt af barmhjertighed	87
Skærtorsdag	Visdom i en vaskebalje	91
Langfredag	Den store hemmelighed	95
Påskedag	Kristus er opstanden!	99
2. Påskedag	Herre i egen krop	103
1. søndag efter påske	Følg mig!	107
2. søndag efter påske	Hyrden og de tusind hænder	111
3. søndag efter påske	Den vej vi ikke vil gå	114
Bededag	Bønnens bevægelse	118

4. søndag efter påske	Kærlighed rimer på ærlighed	121
5. søndag efter påske	Befal du dine veje	125

Peter Østergaard Jacobsen:

Kristi himmelfartsdag	Fik du set det du ville?	129
6. søndag efter påske	At de alle må være ét	133
Pinsedag	Den usynlige livgiver	137
2. pinsedag	Troen der kom ned fra himlen	141
Trinitatis søndag	Til tjeneste – træd ind!	145
1. søndag efter trinitatis	Rigdom for livet	149
2. søndag efter trinitatis	Jesus – alt eller intet	152
3. søndag efter trinitatis	Barnets vej til den gode far	156
4. søndag efter trinitatis	Den urimelige kærlighed til fjenderne	161
5. søndag efter trinitatis	Guds menneskelige kirkebyggeri	165
6. søndag efter trinitatis	For rig til at ville være fattig	169
7. søndag efter trinitatis	Livet om at gøre	173
8. søndag efter trinitatis	Lyt for livet	177
9. søndag efter trinitatis	Taler du til mig?	181
10. søndag efter trinitatis	Dommen over de fulde hænder	185

Jørgen Sejergaard:

11. søndag efter trinitatis	Middagen, vi aldrig glemmer	189
12. søndag efter trinitatis	Alt håb og intet håb	194
13. søndag efter trinitatis	Op og ned	198
14. søndag efter trinitatis	Jesus arbejder, som Gud arbejder	202
15. søndag efter trinitatis	Giveren er vigtigere end gaverne	207
16. søndag efter trinitatis	Opstandelsen er en person	211
17. søndag efter trinitatis	De stærke og de svage	216
18. søndag efter trinitatis	På havetur	220
19. søndag efter trinitatis	Jesus ser os altid	224
20. søndag efter trinitatis	Kend din besøgestid!	228
21. søndag efter trinitatis	Ulykker og ugerninger	232
22. søndag efter trinitatis	Rollemodeller	236
23. søndag efter trinitatis	Religiøst bedrag	240
Allehelgen	Lys i mørket	244
25. søndag efter trinitatis	Synligt og usynligt	248
Sidste søndag i kirkeåret	Jesus og den Onde	252
	Om forfatterne	257

1. SØNDAG I ADVENT

Amnesti

Jesus kom også til Nazaret, hvor han var vokset op. På sabbatten gik han efter sædvane ind i synagogen, og han rejste sig for at læse op. Man rakte ham profeten Esajas' bog, og han åbnede den og fandt det sted, hvor der står skrevet:

»Herrens ånd er over mig, fordi han har salvet mig. Han har sendt mig for at bringe godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde, for at sætte undertrykte i frihed, for at udråbe et nådeår fra Herren.«

Så lukkede han bogen, gav den til tjeneren og satte sig, og alle i synagogen rettede spændt øjnene mod ham. Da begyndte han at tale til dem og sagde: »I dag er det skriftord, som lød i jeres ører, gået i opfyldelse«. Alle gav ham deres bifald og undrede sig over de nådefulde ord, som udgik af hans mund, og de spurgte: »Er det ikke Josefs søn?« Han svarede dem: »I vil sikkert bruge denne talemåde mod mig: Læge, læg dig selv! og sige: Vi har hørt om alt det, der er sket i Kapernaum; gør det samme her i din hjemby!« Men han sagde: Sandelig siger jeg jer: Ingen profet er anerkendt i sin hjemby. Og jeg siger, som sandt er: Der var mange enker i Israel på Elias' tid, dengang himlen var lukket i tre år og seks måneder, så der blev stor hungersnød i hele landet; og Elias blev ikke sendt til nogen af dem, men til en enke i Sarepta i Sidons land. Og der var mange spedalske i Israel på profetens Elisas tid, og ingen af dem blev rensset, men det blev syreren Na'aman«.

Alle i synagogen blev ude af sig selv af raseri, da de hørte det; de sprang op, jog ham ud af byen og drev ham hen til kanten af det bjerg, deres by var bygget på, for at styrte ham ned. Men han banede sig vej imellem dem og gik.

Luk 4,16-30

Et nådeår er amnesti. Myndighederne udråbte for nogen tid siden amnesti, dvs. straffrihed for dem, der havde skjult formuer for myndighederne. Hvis de meldte sig, slap de for straf. Sådan bringer Jesus en periode med amnesti for mennesker, der har noget på samvittigheden. Hvis de melder sig til ham i denne periode, så slipper de for straf.

Opmuntring til modløse

Her drejer det sig ikke om vores regering, der har brug for penge til sin slunkne statskasse, men om vores skaber, der leder efter mennesker, som er kommet bort fra ham. Jesus kalder dem fattige. I en anden sammenhæng kalder han dem fattige i ånden (Matt 5,3). Det er ikke økonomisk fattige, han tænker på, men dem, der føler sult efter Gud og søger ham. Både den økonomisk rige og den økonomisk fattige kan være fattig i ånden, hvor man føler sig som en mangelfuld kristen eller føler sig helt uden for det kristne fællesskab, som man ellers gerne vil være en del af. Disse følelser kender mange til. Man synes ikke, at man har den hellighed og trosstyrke, man skal have. Man føler sig mangelfuld og utilstrækkelig, måske ligefrem uværdig og skyldig. Man føler sig u-åndelig og udenfor, og måske er man også tynget af sorg over livets modgang. Man er alt andet end en strålende kristen. Alligevel vil man gerne være med og tilhøre Gud, men hvordan skal man klare det, når man er så uværdig? Når man i denne tilstand så hører Guds tale om, at man skal være hellig og fuldkommen, skælver man, fordi man godt ved, at man mangler hellighed og fuldkommenhed. Når man hører Guds tale om troen, skælver man, for man synes, at ens egen tro er svundet ind til blot en mistrøstig længsel efter tro. Jesus bringer disse mennesker en stor glæde: »Salige er I, som er fattige, for Guds rige er jeres« (Luk 6,20), siger han lidt længere fremme i Lukasevangeliet. Guds rige er den usynlige nåde her og det synlige Paradis hisset. Jesus slår her og nu dørene op til fryd og glæde hos Gud for modløse og hjælpeløse mennesker. Hjælpeløshed er ingen hindring. Guds rige er netop for de hjælpeløse: Salige er I, som er fattige, for Guds rige er jeres.

Frihed for skyldige

Nådetiden er et tilbud om frihed for fanger. »Befri os, og tilgiv vore synder for dit navns skyld,« står der i GTs bønnebog (Sl 79,9-11). Det er frygteligt at være spærret inde i sin skyld. Da er man dømt og plaget af håbløshed. »Befri os, og tilgiv vore synder for dit navns skyld!« Jesus er svaret på den bøn. Han forklarer det sådan: »Når en stærk mand fuldt bevæbnet vogter sin gård, kan hans ejendele være i fred. Men kommer der en, der er stærkere, og overvinder ham, tager han straks alle de våben, som den anden havde sat sin lid til, og fordeler byttet« (Luk 11,21-22).

Det er Jesus, der kommer og løser os fra dommen og river os ud af Djævelens formørkende magt. Sådan er Guds tilgivelse og befrielse. Kan man føle noget, når man får syndsforladelse? spurgte en. Ja, det kan man. Det er meget forskelligt, hvordan man føler det, men det er hyppigt, at mennesker føler lettelse og glæde, en indre befrielse. Man smager så at sige tilgivelsens væsen, som er befrielse. Men

det ekstra gode er, at den, som beder Gud om forladelse, opnår tilgivelse, også selv om han *ikke* føler noget. Følelsen er en ekstra gave, et ledsagende fænomen, men ikke en nødvendighed.

Syn for sandheden

Vi kan være blinde både over for vort medmenneske og over for Jesus selv, så vi ikke ser, at Jesus er verdens Herre og frelser. Jesus siger: »Ingen tænder et lys og sætter det ned i kælderen eller ind under en skæppe; man sætter det i en stage, så de, der kommer ind, kan se lyset« (Luk 11,33). Sådan ønsker Jesus at lyse for os. Og han fortsætter: »Dit øje er legemets lys. Når dit øje er klart, er også hele dit legeme lyst; men er det mat, er også dit legeme mørkt. Se derfor til, at lyset i dig ikke er mørke! Hvis altså hele dit legeme er lyst og ingen del mørk, så vil det være helt lyst, som når lysets stråler skinner på dig« (Luk 11,34-36). Vi kan også være blinde for vore egne fejl, så vi regner os for bedre end andre mennesker. Jesus siger: »Hvorfor ser du splinten i din broders øje, men lægger ikke mærke til bjælken i dit eget øje?« (Luk 6,41). Jesus vil åbne vore øjne, så vi både ser ham og ser hinanden i det rette lys. Da er vi ikke længere Jesu fjender eller hinandens fjender. Da stoler vi på Jesus, og da viser vi hinanden kærlighed.

Nådeåret eller nådetiden er den tid, vi lever i nu. Så længe verden står, og så længe vi lever, er det nådetid. Først ved verdens ende, på dommedag, når Jesus kommer igen, er nådetiden forbi, men lige nu, mens vi er her, udråber Jesus nådetiden. Enhver, der beder om Guds nåde, får den.

Nåden er omfavnelse, ikke nedladenhed

Guds nåde er ikke stormandens nedladende nåde mod en undersåt. Guds nåde er Faderens omfavnelse af mennesker, og det knus gør dem til hans børn. Vi får dette knus, når Jesus tager imod os i dåben. Vi får det også, når han giver os sig selv i nadveren, og vi får det, når vi hører hans kærlige ord i evangeliet.

Ja og nej

Nogle mennesker tager imod Jesu tilbud. Det er dem, der er positivt berørt af hans ord. De, der er i kontakt med deres egen åndelige fattigdom, synd og blindhed, vil ofte tage imod hans hjælp.

Det kan gå modsat. Ikke alle er begejstrede for Jesus. Jesus læste en bibeltekst op, som slutter med at tale om hævn fra Gud og undertrykkelse af hedningerne,

men Jesus undlader at læse det og begynder i stedet med at sige, at teksten om nådeåret er gået i opfyldelse lige for deres øjne.

Tilhørerne forventede, at Gud ville give dem politisk og social fremgang og hævn over deres fjender: de omkringboende nabofolk. I stedet tilbyder Jesus dem sig selv, men han vil ikke gøre nogen undere, og han begrundet det ovenikøbet med to beretninger fra tilhørernes børnelærdom. To hedninger, en kvinde i Libanon og en mand i Syrien, fik hjælp fra Israels Gud på et tidspunkt, hvor mange israelitter ikke fik hjælp.

Det var skrap kost. I sin hjemby vil han ikke gøre undere, hvorimod Israels fjender kunne få hjælp fra Gud. Derfor ville de slå ham ihjel, men det lykkedes ikke denne gang.

Sådan er vilkårene for Jesu tilbud. Når Jesus udråber et nådeår, en nådetid, en amnesti, så bliver nogle vrede og andre glade. Vi kan bedrøves over modstanden, men vi skal ikke undre os over den, og som al anden smerte må den udløses i bøn: »Herre, forbarm dig over dine modstandere! Lad dem blive frelst ved, at du vinder deres hjerte! Lad ikke nådetiden rinde ud, før det er for sent!«

Det nye kirkeår begynder i dag, og her har kirken en eneste hovedopgave, nemlig at udråbe Guds amnesti. Vi mennesker har meget på samvittigheden, men hos Gud er der amnesti og nåde at få. Vi er samlede her i dag, fordi Jesus har udråbt Guds amnesti for hele menneskeheden. Han begyndte i Israel, men er gået videre til alle. Tænk, at det er muligt! Tænk, at det er sandt! Tænk, at vi fik lov at få dette tilbud!

Glædelig advent!

Amen.

JULEDAG

Det sande lys

I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke. Der kom et menneske, udsendt af Gud, hans navn var Johannes. Han kom for at aflægge vidnesbyrd, han skulle vidne om lyset, for at alle skulle komme til tro ved ham. Selv var han ikke lyset, men han skulle vidne om lyset. Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden. Han var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn; de er ikke født af blod, ikke af køds vilje, ikke af mands vilje, men af Gud. Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.

Joh 1,1-14

Julen har alle dage handlet om lysets komme. Det gjorde den, dengang det var en romersk fest. Senere blev den overtaget af kirken som fejringen af Jesu Kristi fødselsdag. Julen ligger jo på det tidspunkt i året, hvor dagene begynder at blive længere, og denne overgang er blevet fejret i mange kulturer uafhængigt af Jesu fødselsdag. Men med Jesu fødsel får lysfesten en ny betydning, for da handler julen ikke blot om årets rytme, men om Guds historie med sit menneske.

Når vi i dagens tekster læser om lysets sejr over mørket, ja, da er der ikke blot tale om den slags lys, der kommer ud af el-pæren. I skabelsesberetningen kommer skabelsen af lyset for eksempel tre dage før skabelsen af solen. Og i Bibelens sidste bog Johannes' Åbenbaring står der, at der i det nye Jerusalem hverken skal være sol eller måne, for Guds herlighed oplyser det. Og når Zakarias i sin lovsang skal udtrykke, hvad der er ved at ske med Kristi fødsel, bruger han det meget poetiske udtryk »solopgangen fra det høje«. En solopgang sker jo ellers altid i det lave, i den østlige horisont. Men det er, som om Zakarias med dette udtryk vil sige, at her er tale om et lys, der bryder ind i denne verdens rytmer og skaber en anden form for oplysning end den, som den naturlige sol skaber. At

det lys, som Gud lod skinne i mørket på skabelsens morgen, og som han tændte igen ved Jesu fødsel, er et udtryk for, at der opstår kosmos ud af kaos, mening i det meningsløse, væren ud af intet. Mørke er jo en tilstand, hvor man ikke kan skelne noget, hvor alting er udifferentieret og glider over i hinanden. Husker I, hvordan det var at lege blindbuk som barn? Man famlede sig frem, mistede retningsansen og blev ude af stand til orientere sig.

Uden lys går det ikke an at leve

Bent Melchior fortalte ved lysgudstjenesten for flygtninge i Københavns Domkirke før jul en smuk beretning om lysets betydning. Den finder sted i en kz-lejr, hvor en jødisk familie kæmper for at overleve på den meget sparsomme madration. Sønnen lægger mærke til, at hans far hver uge lægger en lille smule margarine til side. Og da tiden for den jødiske lysfest kommer, laver han en lille væge og tænder lys ved hjælp af margarinen. Sønnen undrer sig og spørger sin far, hvordan han dog kunne få sig selv til at bruge deres alt for lille madration til at lave et lys. Og faren svarer: »Et menneske kan leve uden mad i et godt stykke tid, og uden vand kan man leve nogle få dage, men uden lys går det ikke an at leve.« Hvad er det for et lys, faren her taler om? Mon ikke det er håbet og troen på, at der er en mening med det hele, som går ud over vores fatteevne? Bevidstheden om at være forbundet med Gud, hvor tåget det end kan se ud for os.

Indledningen til Johannesevangeliet bringer Jesu fødsel i sammenhæng med skabelsen. Kristus er det ord, hvormed Gud skabte verden. Det er det græske ord »logos«, som her er oversat med ord, det kunne også oversættes med mening eller betydning. Det står i kontrast til det uigennemskuelige mørke, der gik forud. I én forstand kan man sige, at den jødiske familie lod dette logos lyse, da de tændte hannukalyset midt i kz-lejrens mørke og dermed stod mørkets magt imod.

Mørket har ingen magt over lyset

Der er to udtryk om lyset i dagens tekst, som vi særligt skal mærke os. For det første står der, at »lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke.« Der siges noget forunderligt stort i det vers, nemlig at der er en asymmetri mellem lys og mørke. Der hvor lyset er, må mørket vige. Det har ingen, absolut ingen magt over lyset. Det er ikke sådan, at hvis et rum er rigtig, rigtig mørkt, så kan lyset ikke formå at skinne derinde. Tværtimod, jo mørkere der er, des klarere vil lyset skinne. Mørket kan ikke gribe lyset. Det må pakke sammen, så snart det tændes. For dybest set er mørke blot fravær af lys. Det er ikke noget i sig selv. Det er kun

til i kraft af lyset, som en slags skygge, som en snylter på lyset. Hvis der ikke var noget lys, ville der strengt taget heller ikke være noget mørke, der ville slet ingenting være. Vi lever i et moralsk univers, hvor lyset vil vinde den endelige sejr. Mørket formår ikke at gribe det, det kan ikke holde stand over for det. For det eksisterer i sidste ende kun i kraft af det lys, som det forsøger at bekæmpe. Jesus Kristus er verdens lys. Når han først har indfundet sig i vores verden, når det først er blevet jul, så er mørkets tid forbi. Ikke sådan forstået, at det gradvist vil gå mod bedre tider, men sådan at det til sidst, når mørket har gennemspillet alle sine muligheder, vil vise sig blot at være en skygge, og da vil Kristi lys skinne igennem og oplyse vores mørke.

Afsløret og dog elsket

Og hermed kommer vi til det andet udsagn om lys i dagens tekst: »Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden.« Johannes taler her om det sande lys. Der findes et mørke, som giver sig ud for at være lys. De fleste af os har sikkert prøvet at besøge et offentligt toilet, hvor der har været et underligt lys, når man har lukket døren, som gør, at der er visse ting, man ikke kan se. Alt, hvad der er hvidt, lyser meget tydeligt op, men man kan for eksempel ikke se sin egen hud. Dette lys skal hindre, at stiknarkomaner bruger toiletterne til at fixe i. Men åndeligt talt findes der også former for lys, som skjuler det væsentlige. Det lys, man kan tiltrække sig, eller den opmærksomhed, som man kan opnå ved at være noget særligt eller kunne noget særligt, er ligesom den slags lys. Det fremhæver nogle uvæsentlige ting ved os, men skjuler det egentlige. Vi lever vores liv i den slags lys. Vi er bekymrede for, om vi får tilstrækkelig meget opmærksomhed. Men opmærksomhed er et kunstigt lys, den oplyser mig ikke, men lægger tværtimod det væsentlige i mørke.

Nu siges det, at Kristus er det sande lys, som oplyser ethvert menneske. I ham ser vi os selv, som vi er, både afslørede og elskede. Det er det lys, som skal oplyse os.

Der findes også andre former for mørke. Der findes det mørke, som vi forbinder med kz-lejre, med menneskers udnyttelse af hinanden og al den uretfærdighed, som går for sig i verden. Men der findes også et mere subjektivt mørke. Når en blind mand siger, at alting er mørkt, så nægter han ikke, at der skulle findes et lys derude et sted, men at han selv er afskåret fra dette lys, at han mangler evnen til at lukke det ind, at han er blevet formørket. Sådan findes der et indre åndeligt mørke, hvor vi ikke kan se vejen frem. Dette mørke bliver vi nok alle sammen indimellem fanget ind af.

Men lad os nu mærke os, at Kristus er det sande lys, som oplyser ethvert menneske. Det må betyde, at han også bryder igennem vores subjektive mørke. At han kan og vil helbrede sjælens blindhed. Ikke sådan forstået, at vi ikke mere har noget indre mørke, men det er snarere, som Kierkegaard siger et sted, at troen ser bedst i mørke. Det vil sige, at midt i det, som kan synes at være et uigennemtrængeligt mørke, må vi vende os til Kristus som den blinde ved Jeriko og sige: »Herre, forbarm dig over mig!« Mon ikke mange husker Rembrandts billede af »Den hellige familie«. En af de særlige ting ved dette billede er, at der ingen lampe hænger ned fra loftet i stalden, ingen kærte i hånden på hyrderne, men at det er barnet selv, der oplyser folkene omkring ham. Her har vi et billede på, hvad sand julefejring vil sige. Det er at søge hen til krybben, at se Kristus i krybben for sig, at se sig selv i det lys, som kommer fra krybben, se sig afsløret og samtidig oplyst af Guds kærligheds lys.

FASTELAVNSSØNDAG

Et helt nyt syn!

Jesus tog de tolv til side og sagde til dem: »Se, vi går op til Jerusalem, og alt det, som er skrevet ved profeterne om Menneskesønnen, skal opfyldes: Han skal overgives til hedningerne, og de skal håne ham, mishandle ham og spytte på ham; de skal piske ham og slå ham ihjel, og på den tredje dag skal han opstå.« Men de fattede ikke noget af dette; det var skjulte ord for dem, og de forstod ikke det, som blev sagt.

Da Jesus nærmede sig Jeriko, sad der en blind mand ved vejen og tiggede. Han hørte, at en skare kom forbi, og spurgte, hvad der var på færde. De fortalte ham: »Det er Jesus fra Nazaret, som kommer forbi.« Da råbte han: »Jesus, Davids søn, forbarm dig over mig!« De, som gik foran, truede ad ham for at få ham til at tie stille; men han råbte bare endnu højere: »Davids søn, forbarm dig over mig!« Og Jesus stod stille og befalede, at manden skulle føres hen til ham. Da han var kommet derhen, spurgte Jesus ham: »Hvad vil du have, at jeg skal gøre for dig?« Han svarede: »Herre, at jeg må kunne se.« Og Jesus sagde til ham: »Bliv seende, din tro har frelst dig.« Straks kunne han se, og han fulgte ham og priste Gud. Og hele folket så det og lovpriste Gud.

Luk 18,31-43

Et par havde været gift i en del år. En dag greb kvinden manden i en løgn, og skænderiet udviklede sig: »Tænk, at du virkelig kan se mig i øjnene!« tordnede hun. »Åh, ja,« svarede manden. »Man kan vænne sig til så meget...«

Det er næppe værd at anbefale dette distancerede syn på livets vigtigste sager. Men spørgsmålet er, om ikke vi alle – som manden i ovenstående anekdote – står i fare for *at vænne os til så meget* og bliver blinde for det væsentlige.

I den kommende faste kan vi begynde med at få øje på værdien ved at faste os til et stærkere blik for, hvem Kristus er, og hvad han ser i os. I en omvendelsestid, som fasten er, kan vi vende os om og på ny finde ind i en dagligdag, hvor det flakkende blik erstattes med det fæstede blik. Dét blik, der er fæstet på ham, som vi er kaldet til at følge.

Det fæstede blik

I min barndomsby, Roskilde, ligger domkirken majestætisk og troner øverst på bakken. Inde i kirken kan man blandt andet besøge Christian den Fjerdes kapel, som i sagens natur rummer de jordiske rester af den kendte monark. På østvæggen hænger Marstrands monumentale vægmaleri af Christian på *Trefoldigheden*, der »ved højen mast« hårdt såret med elefantordenen på brystet netop har rejst sig for at opildne det danske folk til kamp.

Billedet er blevet et nationalklenodie, men det er faktisk den sammenhæng, billedet indgår i, som er det mest interessante. For hvor ser den enøjede monark dog hen, nu hvor han øjensynligt ikke ser på sine tilhørere og undersætter? Han ser op mod nordvæggen, hvor en anden konge uden elefantorden i tarveligt tøj er på vej ud af sin grav: Kristus. Med sin løftede arm anmoder Christian den opstandne konge om oprejsning, og Marstrands Kristus på nordvæggen løfter velsignende sin hånd til svar. Svar på det målrettede, fæstede blik.

At se tilbage for at kunne se frem

Det forlyder om kong Christian, at han på sit dødsleje så tilbage på sit liv og så sig selv som et spejlbillede af Jesus, hvis himmelske krone blev forvandlet til en tornekrone. Måske huskede kongen, hvad der stod i det kongespejl, der var blevet overrakt ham mange år tidligere: „Han skal ikke altid være i rosenhaven, som er denne verdens vellyst og glæde, men han skal stundom følge sin Herre over bækken og ind i Getsemane have.«

Christian havde haft sin tid i rosenhaven med dens vellyst og glæder, men det lå så langt tilbage, at den gamle konge kun svagt erindrede rosernes duft. Nederlaget i krigen, fru Kirstens utroskab og adelens svig havde pint og plaget ham, som Pontius Pilatus havde pint Jesus. Og han var nu nået til vejs ende, til *sit* Golgata, hvor han blev korsfæstet af sin egen svigersøn. Da var der kun tilbage at se frem til ham, som kommer.

I nøgen nød over sin egen utilstrækkelighed trådte Christian ind i sit livs »formørkning« – fastetid. Den tid, hvor vi lægger regnskabet over vores egne præstationer væk og kun ser frem til dét, som Gud kan forløse og åbne vore øjne for.

Nye øjne

Apostlen Paulus oplevede også en formørkning på vejen til et helt nyt syn på Kristus. Det skete, mens han endnu før sin omvendelse var på vej til Damaskus for at forfølge de kristne. I et syn så han Jesus og blev slået af sit ridedyr. Men

han blev også slået af blindhed. Han måtte med andre ord blindes, før han kunne se verden med nye øjne.

Ifølge Galaterbrevet lever han nu sit liv i troen på Guds søn, der »gav sig selv hen for ham«. »Gud viser sin kærlighed ved, at Kristus døde for os, mens vi endnu var syndere,« som det hedder i hans brev til menigheden i Rom, hvorefter løftet lyder om, at »intet kan skille os fra Guds kærlighed.« Her er med andre ord noget, Paulus gennem sin omvendelse er kommet frem til, og som vi i fasten skal have vores opmærksomhed rettet imod.

Er vi på vores Damaskus-vej faret vild i blinde, gør også vi klogt i at håbe på, at der er en, som vil finde os og møde os derude. Men vil vi ikke indrømme, at vi i os selv er blinde, må vi som Paulus gennem vores livs »formørkning«. En periode, hvor vi er som blinde og kun kan håbe på at få et helt nyt syn.

At se med Gud

I en tid, hvor vi ofte vurderer hinanden på, hvor lækkert vi går klædt, hvor unge vi ser ud, hvor veltrænede vi er, og hvor uendelige rækker af talentprogrammer lærer os, at det er godt at blive set af mange, vidner tiggeren ved Jeriko i dagens evangelium om, at Gud ser på os med ganske andre øjne. Det er ikke afgørende at blive set af mange. Det er alene afgørende at blive genkendt af ham, som ser, hvad ingen andre ser.

Allerede i Femte Mosebog hedder det om Gud, at han vogtede sit folk som sin øjsten. Og i Salme 17 retter David en bøn til Gud om at vogte den bedende som sin øjsten. Se, det er med sådanne øjne, Gud ser os! Tiggeren ved Jeriko vidner om dette. Modsat disciplene var det tiggeren, der i sin egen blindhed havde øje for, hvem Jesus i virkeligheden var, og at denne vandringsmand, var sendt af Gud og som den eneste kunne se ham med Guds øjne.

Ved at fokusere på Jesus, på hans ord og liv, kan vi få øje på hinanden på en helt ny måde. Gennem ham ser vi hinanden i et nyt lys. Vi ser i glimt, som Gud ser. Det var det, der sent i livet gik op for kong Christian, og det er dét, vi skal lære af råbet fra tiggeren ved Jeriko. Det er, hvad vi i fasten skal gøre os klar til at se opfyldelsen af. Lad os derfor i vores egen blindhed bede om det samme: Hjælp os Jesus! Hjælp os til at blive seende!

KRISTI HIMMELFARTSDAG

Fik du set det du ville?

Jesus sagde til dem: »Således står der skrevet: Kristus skal lide og opstå fra de døde på den tredje dag, og i hans navn skal der prædikes omvendelse til syndernes forladelse for alle folkeslag. I skal begynde i Jerusalem, og I skal være vidner om alt dette. Og se, jeg sender det, min fader har lovet jer; men bliv i byen, indtil I bliver iført kraft fra det høje.« Han tog dem med ud af byen, hen i nærheden af Betania, og løftede sine hænder og velsignede dem. Idet han velsignede dem, skiltes han fra dem og blev båret op til himlen. De tilbad ham, og fyldt med glæde vendte de tilbage til Jerusalem, og de var hele tiden i templet og lovpriste Gud.

Luk 24,46-53

Der er noget intenst over den korte beretning, vi lige har hørt. Jeg tror, det handler om afskedsscenen. (Idet han velsignede dem, skiltes han fra dem og blev båret op til himlen).

Et tidspunkt, man husker.

Igennem tiden har jeg hørt mange stærke beretninger om afskedssituationer, der har sat sine spor:

Beretninger om mennesker, som bliver mødt af en lysende skikkelse i dødsøjeblikket. Som hører en stemme fra himlen. Eller bare et sidste smil, et klem med hånden. Men nogle gange også en urolig afsked, en angst eller andre oplevelser, som sætter sine spor. Fælles er vel, at afskeden generelt er et utroligt koncentreret øjeblik. For det er her, alle tråde bindes af det liv, der nu er slut. Nu er der ikke flere ord at sige. Ikke flere opgør at tage.

Ikke uden grund er det blevet ganske brugt at ønske melodien til Kim Larsens sang: »Om lidt bli'r her stille« spillet til begravelser. Måske også på grund af sætningen: »Fik du set det, du ville, fik du hørt din melodi?«

Det er den samme afsluttede fornemmelse, man sidder med på Kristi himmelfartsdag. Som vi synger i en af de store salmer til dagen i dag: »Fuldendt er nådens store værk.«

Nu er tiden, hvor Jesus går på jorden, forbi. Værket er fuldendt. Advent, jul, helligtrekonger, faste, påske – en vandring igennem et landskab, hvor Jesus gør sit værk. Hvor han knokler sig til døde for at rede trådene ud fra mit komplicerede

liv og syndefaldet i øvrigt. Og påskemorgen, hvor han triumferer med en sejr, der kommer enhver troende til gode.

Og nu er der så gået 40 dage, hvor Jesus har gået sammen med sine disciple, inden han på Kristi himmelfartsdag tager tilbage til sin far, hvor han kom fra, før han blev født til verden.

Fuldendt er nådens store værk

Der kan ikke gøres mere for at forsone et menneske med Gud. Der kan ikke betales en større eller bedre pris for den synd, jeg begår imod Gud og min næste, og der kan ikke vindes en større og mere effektiv sejr over døden end den, han vandt påskemorgen.

Nu er alt sagt!

Alt, hvad Gud har ønsket at vise os om, hvem han er, hvad han tænker om os, hvad han ønsker for dit liv, og om, hvordan du og jeg kommer i kontakt med ham – *alt det* har han fortalt og vist gennem Jesus.

Færdigt arbejde! – Nu er det din tur

Tiden fra Jesu himmelfart til Jesu genkomst er – så at sige – *vores* tid til at reagere på det, Gud har vist os gennem Jesus.

Hvor er det en afgørende tid, vi lever i.

Hvordan bruger jeg den tid?

Flere kirker og kirkelige organisationer formulerer det enkelt med to sætninger:

- At kende Jesus
- At gøre Jesus kendt

At kende Jesus

Jamen hvordan? – Det var jo meget lettere, da han gik blandt sine disciple. De kunne jo bare sådan uden videre lære ham at kende. Men det pudsige er, at det ikke var sådan, de lærte ham at kende. I versene før det bibelafsnit, vi netop har læst, hedder det:

»Alt det må opfyldes, som står skrevet om mig i Moseloven, hos profeterne og i salmerne. Da åbnede han deres sind, så de kunne forstå Skrifterne, og han sagde til dem: Således står der skrevet...«

Da disciplene virkelig så, hvem Jesus var, skete det, da de fik lukket Skrifterne (Bibelen) op og så Jesus i lyset af, hvad GT lærte om ham.

Bibelen fortæller ikke bare historier. Bibelen fortæller os ikke bare historisk om, hvem Jesus *var*. Bibelen lukker op for, hvem Jesus *er* for mig i dag.

Vi skal ikke bare minde hinanden om, hvad der skete med Jesus i julen og påsken, vi må dele med hinanden, hvad der skete *for mig, for os* i julen og påsken. Husk: Det sker ikke igen. Der *er* ikke mere at sige. Det, der står tilbage er nu: Hvad siger *jeg* til den Jesus, som har gjort alt det? Det har jeg fået tiden indtil min død – eller Jesu genkomst – til at finde ud af.

At gøre Jesus kendt

Jesus giver disciplene en opgave:

At prædike omvendelse til syndernes forladelse for alle folkeslag

At være vidner om Jesus (begyndende i Jerusalem)

De var mennesker, som fik vendt hele deres liv om ved at møde Jesus. Og når jeg vender mig om for at følge Jesus, vil der også være en hel del i mit liv, der bliver vendt op og ned på. Og meget skyldes det, jeg vender mig om imod: syndernes forladelse.

Omvendelse til syndernes forladelse

Du kender nok den gamle leg, at en kommer bagfra og holder hænderne for øjnene af den anden. Spændende er det jo så, når man vender sig om for at få øje på, hvem det var, der overraskede en. Er det en behagelig eller ubehagelig oplevelse? Er det min bankforbindelse, som vil minde mig om, at jeg stadig ikke har fået rettet op på det underskud, jeg har på min konto, er det knap så behagelig en omvendelse. Er det derimod min hustru eller en god ven, som kommer, er sagen jo en helt anden.

En omvendelse til Jesus er en omvendelse til syndernes forladelse. Det kan godt være, jeg også bliver præsenteret for hele min gæld over for Gud. Men når Jesus beder mig om at vende mig om til ham, er formålet altid syndernes forladelse. Uanset hvor mange synder han minder dig om.

Det budskab er vi sat til at vidne om – først i Jerusalem og så ud i hele verden. Paulus har samme tankegang: for jøde først og så for græker. Kirkens mission må begynde med mission til Israel – folket Israel – uanset hvor i verden det folk befinder sig. Fra det folk er Jesus kommet til os. Derfor må vi bringe ham tilbage til det folk – først af alle. Og dernæst ud til alle dele af verden.

Og så vil jeg bare slutte med den fantastiske afsked, disciplene fik lov at opleve med Jesus: »Idet han velsignede dem, skiltes han fra dem.«

Så er vi tilbage ved afskeden. Sikken en afsked: »Idet han velsignede dem.« Det er, hvad der møder dig, når du vender dig om mod Jesus: hans velsignelse. Vender du dig derimod bort fra Jesus, vender du dig bort fra Guds velsignelse og ind mod den verden, som er under Guds forbandelse.

Alt er gjort fra Guds side. Nu er tiden din og min – tiden til omvendelse med ansigtet vendt mod den Jesus, som velsigner os i levende live fra sin fars himmel.
Amen.